

Dr. Eugenijus Maldeikis,
Europos Parlamento narys,
bendradarbiaudamas su laikraščiu
"Ūkininko patarėjas" ir savaitraščiu "Valstietis",
skaitytojų pageidavimu, tęsia pradėtą konkursą
Lietuvos senjorams
"Jūsų patirtis – jaunajai kartai".

Nuoširdžiai dėkoju visiems Lietuvos žmonėms, kurie, dalyvaudami konkurse Lietuvos senjorams, rašo nuostabius, šiltus laiškus, dalijasi savo mintimis, prisiminimais, baimėmis... Džiaugiuosi, kad Jūsų laiškus gali skaityti visos Lietuvos gyventojai. Neabejoju, skaitydami Jūsų laiškus žmonės patys patiria aprašomas situacijas. Juk daugelis yra išgyvenę pokarį ir puikiai prisimena šį laikotarpį, vieni su džiaugsmu, kiti su skausmu. Daugelis turi vaikų, jie Lietuvoje, bet jaučiasi vieniši... Daugelis liūdi, matydami šiandienės kartos susvetimėjimą, sumaterialėjimą, ir dėl to apgailėstauja, bet retas kuris apie tai garsiai kalba.

Mes visi turime vienokios ar kitokios gyvenimo patirties, vieniems ji šviesi, kitiems niūroka. Bet, manau, svarbiausia, kad norime pasidalyti šiais pojūčiais vieni su kitais. Jūsų aprašyti patyrimai, išgyvenimai yra nuoširdūs ir tikri. Dėkoju dar kartą, kad rašote, taip parodydami, jog gyvenimas yra gražus ir nereikia daug, kad būtum laimingas. Reikia tikėjimo, atkaklumo ir geranoriškumo sau ir savo artimui.

Lietuvos Senjore, šis konkursas pratęsiamas iki spalio 31 d. Laiškus siųskite šiuo adresu: "Ūkininko patarėjo" redakcija, Gedimino 27, Kaunas. O jei turėsite papildomų klausimų, kreipkitės tel. (8-37) 225300. Lapkričio mėnesį vyks visų dalyvių apdovanojimai. Geriausių laiškų autoriai vyks į Europos sostinę Briuselį.

Pagarbiai,

dr. Eugenijus MALDEIKIS

Mylėk savo artimą kaip pats save

*Kur Nemuno vingis, pušys žaliuoja
Ir tyliai ošia mums vakarais.
Čia mano Tėvynė, čia mes*

*gyvenam,
Nes mylim gimtinę už viską labiau.*

Šį linkėjimą jaunimui pradėjau savo eilėraščiu. Tai žodžiai apie meilę Tėvynei, pagarbą, toleranciją, sąžiningumą, papročius, kuriuos tėvai, seneliai skiepijo augantiems mažiesiems.

Kiekvieną žmogų privalu gerbti, priimti tokį, koks jis yra. O šiandienis dvidešimt pirmasis amžius priverčia visus, mylinčius Tėvynę, susimąstyti. Matome, kas vyksta šalyje. Lietuvai reikia jaunų, dorų žmonių, kad išvestų tautą iš dabartinės padėties. Todėl, mano mieli anūkai, pribrendo laikas eiti protėvių, bočių keliais. Yra daug jaunų žmonių, kurie klausėsi savo tėvų, senelių pasakojimų apie gyvenimą, sėmėsi išminties, yra garbingi ir dori žmonės.

Taigi, mielas jaunime, jums teks pakeisti Seimo senelius, te-

gu jie eina pailsėti, nesipeša ir nerodo blogo pavyzdžio visai tautai.

Neabejoju, kad jaunų, protingų žmonių yra daug, todėl gėris turėtų nugalėti blogį.

Pacituosiu dar keletą eilučių iš savo eilėraščio „Žiburys“:

*O Tėvynė mana, kaip tamsoje
Šviesos žiburėlių žiebtis?
Kad kiekvieno žmogaus širdyje
Jis galėtų skaisčiąją liepsną
uždegti.*

*Ir žmogaus gėrio trokštanti siela
savo tautą norėtų šviesesnę matyti.
Ne korupcijos, mafijos gėlą,
Melą vadovų veiduose skaityti.*

Mes, seni žilagalviai seneliai, iš kartos į kartą perduodame jums savo patirtį, skiepijame meilę Tėvynei ir žmogui.

„Mylėk savo artimą kaip pats save“, – tai mūsų tikėjimo žodžiai.

Linkiu eiti mūsų, bočių, keliais.

Birutė KAMINSKIENĖ

Kaip jos gyvena, širdys šitos...

Esu visai nepaniurusi senutė, nors man jau 78-eri, gyvenu Prienų globos namuose. Nuostabiuose namuose – sakau iš širdies.

Jūs, daktare Eugenijau Maldeiki, labai gražiai ir pagarbiai mus vadinate – senjorai! Tai įpareigoja ir norisi protingai parašyti, tik ne visada žodžių tinkamų gali surasti, nors širdyje tiek daug minčių. Bet norėčiau pirmiausia prisikabinti prie vieno išsireiškimo konkurso sąlygose – „Vartotojiška kultūra“. Nesuprantu! Jeigu ta kultūra vartotojiška, tai ji jau ne kultūra. Mano supratimu, kultūra – tai dvasinė vertybė, moralinis principas, įgyjamas pamažu.

O kokia mano patirtis jaunajai kartai? O Dieve, nors man tik 78-eri, bet senstam mes kūnu, bet ne dvasia.

Mano gyvenime visas kortas sumaišė Antrasis pasaulinis karas. Baigiau gimnaziją ir iš karto pradėjau dirbti buhalterė. Taip ir prasikūčiau visą gyvenimą su popieriais.

Išėjusi į pensiją dirbau bet ką, kad kaip nors pragyvenčiau. Esu laimingas žmogus, nes man visada visko užtenka, nors nieko ir neturiu. Turiu galvoje materialius dalykus: pinigų, auksą, žemės sklypus, namus, pilis, salas ir t.t. Aš ir negaliu turėti, nes viską išdalijau. Man neduok valgyt, o leisk dovanoti ir juoktis, dar pakalbėti su įdomiu žmogumi. Man egzistuoja tik dvasinės vertybės ir moraliniai principai. Ir žeidžia, skaudina, kada šios vertybės nuvertinamos arba jų nelieka. Dar baisiau, kai pasakoma, kad tai išėjo iš mados. Jaunoji karta tai girdi, mato ir tuo naudojasi. Jie visai nekalti. Juos taip išauklėjo arba, tiksliau pasakius, visai neauklėjo. Jiems davė daug materialaus, todėl dvasinių vertybių jų supratime nerasta.

Nenoriu sakyti, kad visa jaunoji karta supuvusi. Gink, Dieve! Turiu daug pavyzdžių, kai jaunais žmonėmis negali atsigėrėti. Tai atsispindi jų elgsenoje, kalbėjime, darbuose, moksle. Jie išvykę garsina Lietuvą, yra Tėvynės pasididžiavimas. Bet, pripažinkime, anų, bedvasių, daugiau. Jie turtingi savo milijonais, yra sotūs, bet, deja, tušti. Kur tai girdėta: 16-metė gėdijasi pasakyti, kad ji dar nekalta mergaitė! Berniukui gėda prisipažinti, kad neturi mašinos, arba turi, bet ne paskutinės mados. Jų tėvai irgi jauni žmonės, stengiasi tas spragas užtaisyti, tik ne iš to galo taisy, nes patys tik žino, kaip „daryti“ pinigų. O jeigu dar ir vaikai anksti pradeda „daryti“ pinigų, tai ir gyvena kaip „muilo operoje“, tik su liūdina pabaiga. Tada bėga į televiziją, pasakoja istori-

jas, guodžia savo sudaužytas širdis. Taip ir baigiasi „gyvenimo robaksas“.

Brangi jaunoji karta! Jums viskas dar prieš akis. Vadovaukitės tikromis vertybėmis: tiesa, meile, betarpiškumu. Supraskite tai plačiąja prasme. Tada bus lengva ir gera gyventi, būsite laimingi. Ir šalia jūsų bus gera. Atsibuskite ir nusipurtykite nuo savęs visą bjaurastį, kurioje kai kas iš jūsų murkdosi. Mūsų, senukų, dalia sunkesnė, todėl ir norisi prabilti gerb. Justino Marcinkevičiaus žodžiais:

*Nesuprastos, neišklausytos, sumindžiotos pakelėse,
Kaip jos gyvena, širdys šitos, kaip jos dar
plaka mummyse?*

Mylėkit tiesą, gamtą, gyvenimą, darbą ir būsite laimingi...

Aleksandra PUZERAUSKIENĖ

Irenos TAMULYNIENĖS nuotrauka

Stebuklingas laimės žiburėlis

Gyvenimą nugyventi – ne lauką pereiti. Rodos, tik vakar buvai vaikas – šiandien jau žilas senelis, o pakartoti gyvenimo negalima. Jis juodraščio neturi. Kiekvienas mūsų darbas ar pasakytas žodis tarsi užfiksuojamas gyvenimo knygoje, kurios vėliau negalima nei pakeisti, nei ištrinti.

Šiandienio septyniadesimtmečio praeitis labai skiriasi nuo dabartinių vaikų ir jaunimo gyvenimo. Pirmųjų vaikystė ir dalis jaunystės prabėgo labai vargingomis sąlygomis: pirkelės be grindų, be elektros. Vietoj grindų – molinė asla, o vietoj elektros – žibalinė lempa. Pirkelių aslose buvo sunku išvengti blusų, kurios žmones kankino dieną ir naktį. Mažai temiegojus reikėjo anksti keltis, nes laukė daugybė darbų.

Kaimo žmogus nuo pirmųjų gaidžių iki vėlyvos nakties tematė vien darbą. Arkliams reikėjo dirvą išarti, išakėti, pasėti javus, vėl užakėti, dalgiais nupjauti, išdžiovinti, suvežti į klojimą. Žiemą kultū spragilais, arpuoti, džiovinti iškūrentose krosnyse, malti sunkiomis girmomis. Ne mažiau teko išlieti prakaito, kol pasėti lineliai pavirsdavo drobėmis: pasėti, ravėti, rauti, nukulti, pakloti, vėliau pakelti ir džiovinti, minti, brukti, šukuoti, verpti, austi. Daug sodino daržovių, kurios irgi reikalavo nuolatinės priežiūros. Ypač daug sodinta bulvių, kurioms nukasti paaukodavome pusę rudenėlio.

Dirbo jauni ir seni. Vaikai buvo pratinami prie įvairiausio darbo. Dažniausiai jiems reikėjo ravėti daržus, kasti bulves, ganyti gyvulius. Piemenukų buvo labai daug. Dirbo visi, kas norėjo valgyti. Ar

lietus, ar šaltas vėjas, ar ražienos bado basas kojas – kasdien darbas, darbas, darbas. Niekas nesiskundė, neverkšleno, kad sunku, nes taip buvo įprasta, kitaip negalėjo būti. Nebuvo laiko vaikams valkatauti ir noro ką nors sudaužyti.

Dabar vaikai ir paaugliai labai dažnai vietoj gerų darbų verčia paminklus, teploja stoteles, daužo butelius, keikiasi žodžiais, kokių anksčiau niekas negirdėdavo... Kaip žuvis be druskos, taip vaikai be darbo genda: nežino daiktų vertės, viską nori gauti, tik nieko nenori duoti.

Mokslas mus traukė kaip stebuklingas laimės žiburėlis. Nesijaudinome, kuo apsirengsime – visai gerai buvo. Žinojome, kad ko nors nupirkti tėvai neturi pinigų. Gerai ir klumpės be užkulnių. Sniegas, atsidūręs tarp kojos ir klumpės, pavirsdavo ledu. Nušalus kojas kildavo votys. Niekam nesiskųdavome, kad šalta mokykloje, kad į mokyklą niekas nepaveža, kad jokių priešpiečių neduoda. Po trijų pamokų kas ką iš namų atsinešė, tą ir suvalgo. Mokykloje jokių peštynių nebuvo. Pertraukų metu žaisdavome įvairius žaidimus: „Vanagas ir karveliai“, „Tylos karalaitė“, „Pelėda“, ypač mėgstamas buvo kvadratas. Žiemos metu koridoriuje, susikibę į ratelį, berniukai ir mergaitės dainuodavo, eidavo ratelius.

Į namus traukdavo draugiškais būriais, nesistumdant, nerėkiant visa gerkle. Parėjus iš mokyklos tekdavo atlikti įvairiausius darbus, o pamokoms ruošti telikdavo tik naktelės tamsa, prie žibalinės lempos.

Mokytojai buvo be galo gerbiami. Niekas nedrįso jiems priešta-

rauti. Tėvų ir mokytojų žodis buvo šventas.

Jaunimas buvo nuoširdus, be klastos, veidmainiavimo. Merginos rengėsi kukliai, bet pusnuogės niekada nevaikščiojo, plaukų nedažė, nagų nelakavo. Jei pasitaikydavo tokia „grazuolė“ iš miesto, kiti žiūrėdavo į ją kaip į smukusią. Jaunimas rasdavo laimę dirbdamas. Visur buvo organizuojamos talkos: kasdavo bulves, mindavo linus, plėšydavo plunksnas. Talkos baigdavosi vaišėmis ir šokiais. Vaikiniai, atėję pašokdinti mergaites, niekada nepasigerdavo. Eidavo namo laiku, tėvams nereikdavo jų ieškoti. Merginoms labai rūpėjo garbė. Visos stengėsi neperžengti padorumo ribų.

Prastos gyvenimo sąlygos, sunkus darbas žmones darė sąžiningus, dorus, stiprius fiziškai ir dvasiškai. Baigę mokslus buvo pavyzdingi darbuotojai, nuoširdūs draugai. Daugelio svajonės buvo kuklios – namelis ar butas ir mylimas žmogus.

Dabar daugelis jaunimo, išaugę lyg šiltnamio daigeliai ar gelelės, nežino, kas yra badavimas, troškulis, ką reiškia nuolat pervargti. Kažkas yra pasakęs: „Kiek žmogus patyręs vargo ir skausmo, tiek jame yra žmogaus“. Jau mažas vaikas privalo turėti kasdienių rūpesčių ir dirbti darbelius. Pamažu jo darbai vis didės, kaip ir jis pats.

Tik darbštus žmogus gali būti sąžiningas. Tik sąžiningas žmogus gali būti laimingas. Nei turtas, nei garbė, nei meilė neatneš laimės, jei bus prasilenkta su tiesa.

Liucija Danutė
BARANAUSKIENĖ

Šio puslapio autoriai – Prienų senelių namų gyventojai